

winterganzen

natuurboekje
van

HOI!

VANAF OKTOBER komen ze aangevlogen: de winterganzen. Niet honderd of duizend... nee, het zijn er meer dan twee miljoen! Hun thuis ligt in het hoge noorden van Europa en Rusland. 's Winters is het daar steenkoud. Te koud voor de ganzen. Daarom gaan ze op reis. Nederland is een paradijs voor wilde ganzen om te overwinteren. Een paar maanden later vliegen ze weer terug richting het noorden om daar te broeden en jongen groot te brengen. Tot het tijd is om te overwinteren. Dan zien [en horen!] we ze hier weer. Gak gak gak gak!

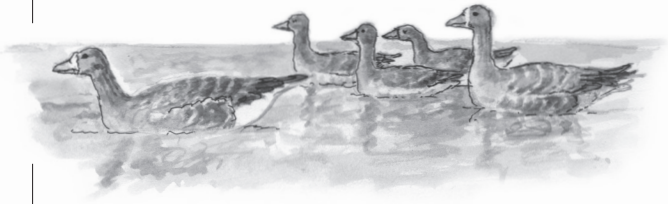
GANZEN ZIJN watervogels, net als eenden en zwanen. Nederland is een waterland met veel rivieren en grote waterplassen. Op het water voelen ganzen zich veilig. Ze rusten en slapen daar meestal. Ganzen hebben stevige poten. Ze kunnen er goed mee lopen. 's Morgens vroeg stappen ze uit het water het land op. Ze hebben honger. Ganzen eten vooral veel gras. Het gras op de weilanden is

voedzaam en zit vol eiwit. Ze grazen hun buikjes vol. In de weilanden lopen 's winters weinig grazende koeien, maar grazende ganzen des te meer!

Veel boeren zijn niet blij met wilde ganzen. Ze vreten hun grasland kaal!

*Pa en Ma Kolgans [wit voorhoofd]
met hun oudere jongen.*

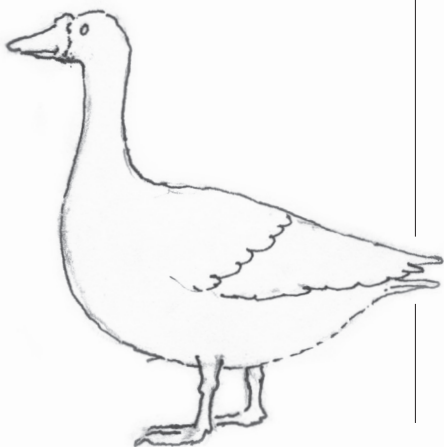

GANZEN ZIE JE bijna nooit in hun eentje. Ze leven in familiegroepjes of in een grotere groep. Vossen en mensen zijn een gevaar. In een groep zijn de ganzen veiliger. Altijd staan er enkele op de uitkijk. Klinkt de alarmgak, dan vliegen alle ganzen luid gakkend de lucht in. 'Gak, gak, wegwezen, we moeten naar een andere wei!'

Een ganzenmannetje en -vrouwtje blijven vaak heel hun leven bij elkaar. Ze kunnen wel 25 jaar worden, maar de meeste ganzen halen die leeftijd niet. In bepaalde gevallen mag op ze worden geschoten. Paniek in de groep!

VOORAL LANGS DE MAAS in Noord-Limburg en rond de Maasplassen heb je veel kans op winterganzen. In januari en februari is het topdrukte. Ga eens kijken! Wie weet herken je de kolganzen. Op hun voorhoofd tot aan hun roze snavel zit een witte 'bles'. Verder zijn ze bruingrijs met lichte lijnen en op hun buik zwarte strepen. Van onder hebben ze een witte 'kont' en oranje poten. Lopen er grijsbruine ganzen zónder bles tussen de kolganzen, dan zijn dat waarschijnlijk jonge kolganzen. Die blijven lang bij hun ouders.

Kleur
de kolgans.

VANAF FEBRUARI tot in mei vliegen de winterganzen terug naar hun broedgebieden in het hoge noorden. Ze vliegen in een V-vorm. Door die V-vorm stroomt de lucht anders, zodat het vliegen makkelijker gaat en ze energie besparen. De voorste vogels hebben het 't zwaarst. De ganzen wisselen elkaar af zodat alle moeite eerlijk wordt verdeeld. Goed hè!

Er zijn ook wilde ganzen die heel het jaar in Nederland leven. Die heten 'zomerganzen'. Ze broeden hier en brengen hier hun jongen groot. Er zijn veel zomerganzen in ons land, maar lang niet zoveel als winterganzen.

POST

We vroegen dialectnamen voor 'eekhoorn'. 'Eiketske' stond al in het vorige natuurboekje. Ryan uit Afferden stuurde ons vijf namen tegelijk.

- *eekpoes*
- *eekkat/eekkater*
- *eektor*
- *eekhennetje*

Bedankt Ryan, en ook alle anderen die ons namen mailden.

- *énkáts* [Horst]
- *eikater* [Kessel-Eik]
- *ëikhuünsje* [Gronsveld]
- *eikheurensje* [Maastricht]
- *ingkater/ingketske* [Venlo]
- *inkbi-jgel* [Bree, Belgisch-Limburg]

Wat een grappig lijstje!
Probeer die naam uit Bree
maar eens uit te spreken! 😊

Het Limburgs Landschap
Rijksstraatweg 1, 5943 AA Lomm
T 077-473 7575

info@limburgs-landschap.nl
www.limburgs-landschap.nl

Samenstelling en tekst
Ditte Merle

Tekeningen Wil Kroon

Alle tot nu toe verschenen
natuurboekjes zijn voor scholen en
natuurgroepen te downloaden via:
www.limburgs-landschap.nl/
kinderboekjes

DOE JE MEE? Bedenk één of meer korte vragen over ganzen. Bijvoorbeeld: Hoe heet een mannetjesgans? Dan zetten we een aantal van die vragen in het volgende natuurboekje, als een soort quizje. Stuur je inzending voor 15 februari 2024 naar Het Limburgs Landschap.

WINTERGANZEN-WEETJE De ganzen gaan elk jaar in de rui en kunnen dan een maand niet vliegen. Tegen de tijd dat ze de lange reis naar ons land maken, hebben ze nieuwe, sterke vliegveren.